ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ
СТАРА ЗАГОРА
Вх.№ 997/10.12.2015 г.

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор"
по професионално направление 6.3. „Животновъдство"
и научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването",
обявен от Земеделски институт – Стара Загора

Рецензент проф. дсн Видьо Стоянов Видев, пенсионер, професор по същата специалност, назначен за рецензент със Заповед № 263 от 29.10.2015 г. на Директора на Земеделски институт – Стара Загора

По обявения в ДВ бр. бр. 63 от 18.08.2015 г. от Земеделски институт – Стара Загора конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор" в професионално направление 6.3. „Животновъдство" и научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването", се е явил един кандидат - доц. д-р Йовка Митева Попова.

Документите за участие в конкурса са изготвени според изискванията, а процедурите по неговото провеждане са спазени.

Доц. д-р Йовка Попова е родена на 21.01.1962 г. в с. Самуилово, обл. Стара Загора. Завършила е ВИЗВМ гр. Стара Загора през 1985 г., специалност „Зооинженерство". От 1987 г. е научен сътрудник в секция „Развъждане и технологии в говедовъдството", а през 1997 г. защитава дисертация на тема „Влияние на размера на говедовъдните ферми, начина на отглеждане и използваната техника върху разхода на труд и ефективността на производството", за което и е присъдена образователната и научна степен „Доктор" по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство", научно направление „Животновъдство". През 2005 г.

получава научното звание „Старши научен сътрудник II степен“ /„Доцент“/. От 2004 до 2009 г. е ръководител на отдел „Маркетинг и трансфер на научни продукти“, а от 2009 г. до сега е заместник директор на Института.

За участие в конкурса доц. Попова представя научна и научноприложна продукция от 68 бр. научни статии и 10 научнопопулярни разработки и издания.

Анализът на научните публикации показва, че над 90% от тях са публикувани в специализирани, авторитенти, реферирани български и международни списания и сборници - 34 бр. са публикувани в 10 научни списания, като преобладават тези в сп. „Животновъдни науки /20 броя/. Участва в 20 международни научни конференции, на които представя 34 публикации, в т.ч. в България - 15 конференции с 28 публикации, и в чужбина – 5 конференции с 6 научни публикации. От представените общо 68 научни труда 51 бр. /75%/ са на български език, 16 бр. /23,53%/ са на английски и 1 бр. на английски и български /1,47%/. От статиите на английски език 8 бр. са в международни научни списания, издавани в България на английски език, 6 бр. са в чуждестранни сборници и списания от научни конференции – в Италия – 2 бр., Франция – 1 бр., Унгария – 1 бр., Сърбия – 1 бр. и Македония – 1 бр., както и 3 бр. в чуждестранни научни списания.

На 12 научни труда доц. Йовка Попова е водещ автор, на 20 е втори автор, на 17 е трети, а в останалите – следващ автор.

В материалите по конкурса доц. Попова представя 10 броя научнопопулярни разработки и издания , в т.ч. 2 селекционни програми и 8 научнопопулярни издания, и 12 инвестиционни и бизнес проекти за финансиране по различни мерки от Програмата за развитие на селските региони.

В справка за цитиранията доц. Попова е посочила 80 цитирания на 42 труда, в т.ч. 71 цитирания на 40 труда с доказателствен материал, т.е. приложени са трудовете, в които е цитирана, а за останалите са приложени авторите, статиите и източника, където са публикувани. От цитиранията 18 са на английски език, като 14 от тях са от български автори в трудове, издадени на английски език, и 4 са от чуждестранни учени. Общият Impact Factor от цитиранията е IF 2,886.

В представената научна продукция кандидатът изследва, проучва, изяснява и разработва широк кръг от въпроси, свързани с развитието на говедовъдството и овцевъдството в страната.

Изследванията са широкоспектърни и обхващат голям кръг от въпроси, отнасящи се до икономическата ефективност от отглеждането на различни породи говеда и овце /№№ 31,32, 48, 49 и 66/; полиморфизма на млечните протеини при крави и овце /№№ 56,59/; качествения състав и коагулационната способност на млякото от различни породи говеда, овце и кози и наличието на D-алела /№№ 44,51,53,54,55,56,59/; измененията на икономическите тегла на месодайната и млечна продуктивност при Кафявото говедо и породата Холщайн /№№ 14, 62/; икономическата ефективност на отглеждането на породата Мутон Шароле у нас /№№ 19, 20/; икономическата ефективност на производството в овцевъдни ферми с различни направления и различни райони на страната /№№ 17, 48, 65, 66, 67, 68/; продуктивността на автохтонни породи овце /№№ 11, 12, 24, 25, 32/; комбинационната способност на Българското кафяво и Холщайн-фризийското говедо с породи за месо /№ № 1, 2, 4, 5, 7/; проучването на хормонални схеми за индуциране на еструс и стимулиране на овулацията при овце и икономическата ефективност от приложението им /№№ 52, 60, 64/; установяване на угоителните способности, качеството на месото и икономическата ефективност на угояването при агнета от различни породи и кръстоски /№№ 8, 10, 18/; оценката на телесното състояние и връзката му

с продуктивността при овце и млади животни /№№ 34, 38, 41, 42, 60/; влияние на вътрешното разпределение на сгради с различен капацитет и технологии на отглеждане на говеда върху инвестициите и зоохигиенните показатели /№№ 3, 6, 16, 33, 35, 37, 39, 40, 45/ и т.н.

При обработката на резултатите са използвани съвременни методи и модели. Това позволява включването на по-голям брой показатели, получаване на неизместени оценки на включените променливи и гарантира достоверност на направените изводи и препоръки.

С представената справка за научните приноси на кандидата съм съгласен. Самооценката е направена кратко, обощено и дава представа за по-важните от различните по характер приноси. Бих ги представил по следния начин:

Приноси с оригинален и научноприложен характер

- Установената икономическа ефективност на отглеждането на говеда и овце от различни продуктивни направления в планинските и полупланински райони на страната /№№ 31,32, 48, 49 и 66/, както и влиянието на степента на интеграция на говедовъдно и растениевъдно производство и преработката на добитото мляко върху икономическата ефективност на производството /№№ 22, 36/.

- Установеният полиморфизъм на млечните протеини при крави и овце /№№ 56, 59/.

- Изследванията на качествения състав и коагулационната способност на млякото от различни породи говеда, овце и кози и наличието на D-алела /№№ 44,51, 53, 54, 55/.

- Установените изменения на икономическите тегла на признаци, характеризиращи месодайната продуктивност на Кафявото говедо и млечната продуктивност на Холщайн в Бъргария /№№ 14, 62/.

- Проучените продуктивни признаци и икономическа ефективност от отглеждането на френската порода за месо Мутон Шароле в страната /№№ 19, 20/.

- Установената комбинационна способност на БКГ и ХФГ с породи за месо – Лимузин, Херефорд, Салер и Шароле, установените показатели на месната продуктивност, биологичната ефективност на продукцията, индексите на хетерозис и икономическата ефективност от угояването на мъжки некастрирани телета /№№ 1, 2, 4, 5, 7/.

- Установеното влияние от добавянето на пробиотик „Zoovit“ в дажбите на телета от породите Кафяво и Черношарено говедо и агнета от СПБМ върху среднодневния прираст, здравния статус и биохимичните показатели на кръвта /№ 46 и 47/.

Приноси с научноприложен характер имат:

- Проучванията на икономическата ефективност на производството в овцевъдни ферми с различни направления и в различни региони на страната /№№ 17, 48, 65, 66, 67, 68/.

- Продуктивността и икономическата ефективност на отглеждането на някои автохтонни породи овце - Каракачанска, Медночервена шуменска и Карнобатска /№№ 11, 12, 24, 25, 32/.

- Проучените хормонални схеми за индуциране на еструс и стимулиране на овулацията при овце и икономическата ефективност от приложението им /№№ 52, 60, 64/.

- Установените угоителни способности и качеството на месото на агнета от различни породи - Тракийска тънкорунна, Ил дьо Франс, Старозагорска и кръстоски на Тракийската тънкорунна с Австралийски меринос и икономическата ефективност от угояването на агнетата /№№ 8, 10, 18/.

- Проучванията на връзката между оценката на телесното състояние и продуктивността на овце и млади животни от Тракийската тънкорунна порода /№№ 34,38,41,42,60/.

- Установеното влияние на вътрешното разпределение на сгради с различен капацитет и технологии на отглеждане на говеда върху инвестициите и зоохигиенните показатели /№№ 3, 6, 16, 33, 35, 37, 39, 40, 45/.

Освен отбелязаните по-горе приноси в научната продукция, кандидатът има приноси, свързани с научноприложната, преподавателската, експертната и други дейности. Участва в написването на 2 селекционни програми, 8 научнопопулярни издания, 12 инвестиционни и бизнес проекти за финансиране от различни мерки от ПРСР, хорариум над 1500 часа лекции по различни проекти за обучение на фермери и специалисти, участие в научни журита, изпитни комисии и т.н.

Научен ръководител е на 1 защитил и 1 зачислен докторант.

Ръководител е на 2 проекта, финансирани от ССА и ръководство на 6 проекта, финансирани по различни програми на ЕС. Участник е в 25 проекта, финансирани от ССА, в 4 целеви проекта към ССА, в 2 проекта, финансирани от Тракийски университет, 1 проект финансиран от ФНИ към МОН, 5 проекта, финансирани по различни програми на ЕС, 12 научноприложни проекта и др.

На фона на високата оценка, която давам на материалите, предоставени за конкурса, считам, че ако трудовете бяха подредени тематично, щеше да има по-добра прегледност, конкретност и яснота.

Представената за конкурса продукция има своята научна и практическа стойност, която трябва да се има предвид при оценката на кандидата. Правилно поставените цели и добрите методични постановки са му позволили да се изгради като един добър анализатор и целенасочен учен. Получените резултати от изследванията са му дали възможност да се

прояви като задълбочен и прецизен изследовател. Интерпретацията на резултатите е кратка, ясна и безпристрастна.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. д-р Йовка Попова е в структурата на Земеделски институт – Стара Загора от 28 години. През годините израства в йерархията от научен сътрудник, ръководител на отдел „Маркетинг и трансфер на научни продукти“ до заместник директор на Института. Представените трудове проучват широк кръг от въпроси, свързани с икономическата ефективност от отглеждането на различни категории говеда и овце, с продуктивността и качеството на продукцията, с възпроизводителната способност, с коагулационната способност на млякото от говеда и овце и т.н. Изследванията са методически правилно проведени, прецизно изпълнени, а част от получените резултати са с оригинален принос и ще намерят приложение както в научните изследвания, така и в практическата дейност. Кандидатът умело анализира, интерпретира, прави логични изводи и препоръки от резултатите от проучванията.

Общата оценка на трудовете е, че те отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, приет от ССА, което ми дава основание с убеденост да предложа на членовете на научното жури да гласуват положително, както и Научния съвет на Земеделски институт – Стара Загора да утвърди кандидата доц. д-р Йовка Митева Попова за академичната длъжност „Професор” по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ в професионално направление „Животновъдство“.

09.12.2015 г.
гр. Стара Загора

Рецензент:
проф. дсн Видьо Видев